מי מיי פ״ב מהלכות ביאת מקדש הלכה ו:

עין משפם

נר מצוה

תורה אור השלם

 קדשים יְהִיוּ לֵאלהַיהָם וְלֹא יְחַלְלוּ שַׁם אֱלהַיהָם כִּי אָת אַשִּׁי יְדְּוָה לֶחָם אֱלהַיהָם הַם מַקַרִיבִם וְהַיוּ לְדַשׁ:

ויקרא כא, ו ויקרא כא, ר 2. דַּבּר אֶל אִהְרֹן וְאֶל בְּנְיוּ וְינָוּרוּ מִמְּדְשׁי בְנִי יִשְׁרָאַל וְלֹא יָתִּלְלוּ אָת שָׁם קְדְשׁי אֲשֶׁר הַם מַקְדִשׁים לִי אֲנִי יְהַוֹה: מַקִּדִשִׁים לִי אֲנִי יְהַוֹה: ויקרא כב, ב

מוסף רש"י

. דנפיק מוינזרו. גבי מקריבים בטומאה כתיב. דסמיר ליה כל איש משר יקרב מכל זרעכם (לעיל טו:):

שימה מקובצת

. כל חדא וחדא תיקו בדוכתיה. כלומר אם באת לחלק בכתובים ולומר דלא מיירי בכל ענין וטונור דנט נוייני בטני ענין טיכ מעשה קלים וחמורים להוליא מהם דברים שאינם, אלא ודאי אין להוליא ולגרוע על המפורש בכתובים, והא דשרי רחמנא אונן ובכה"גן אין לחלק בין קרבן לצור בין קרבן יחיד וכשאסר יחמנא אונן כהן הדיוט בכל ענין אסרו בין בקרבן יחיד בין בקרבן לבור, וקרבן לבור דשרי רחמנא נעוד, וקרבן נבור דשרי רחמנה קבומהסה בין בכהן גדול ובין בכהן הדיוט, וכשאסר רחמנה קרבן יחיד בטומאה בין בכהן גדול ובין בכהן הדיוט כל חד וחד בדומהי (מחרים): כל חדא וחדא. עיין מנחות דף נט ע"ל [מול"ה ונממ], ודף סב ע"ב [מול"ה ויהיו]: דפסיל בתרומה בו'. מימה הרי (טבול יום) [מחוסר כיפורים] דלא פסיל בתרומה ומחיל העבודה, וי"ל דלא קאמר דכל דלא פסיל לא מחיל העבודה. דאה"ג דאם נוכל להוכיח מפסוק דמחלל עבודה שפיר ניחא אע"ג דלא פסיל בתרומה. שפיר ניחם מעייג דנם פסיר בחרונה, אבל הכא ה״ק לא ידעינן במאי מיירי קרא רק באם אינו ענין הלכך ליח לן לאוקמי ולא יחללו רק במאן דפסיל בתרומה כיון דנפקה לן שוה שבה באם אינו ענין (זה) [הוי] במיתה מחילול חילול דתרומה, ולא בקורח מחינול חינול דמרומה, ונה בקורה קרחה דלא פסיל בתרומה ואע"ג דלא סליק [אלא] מיניה (מהר"9): ה"ג למה לי דכתב רחמנא שבול ום ומחוםר כפורים. ול"ג טמא. יום ומחוםר בפורים. ונ"ג טמת, דאי לא כמיב טמא כ" (ככמוב ברש"י ד"ה למה לין (מהר"פ): חוף חוף קלישא בו'. ותימה דלעיל קאמר במחוסר כפורים טבול יום לא אמי במחוסר כפורים טבול יום לא אמי מיניה שכן מחוסר מעשה, ואמאי לא קאמר דמ"מ קלישא ליה טומאמו זדא מחדא, וי"ל דלא דמי ודולעיל גבי מחוסר כפורים ר"ל מחוסר מעשה שמחומר כפרה (מהו) ומהן משפט שתחופו כפרט (מטא) צמט שאינו כן בטבול יום, אבל הכא מחוס מעשה דקאמר אינו ר"ל מחוס כפרה דהא טמא לאו מחוסר כפרה הוא כגון טמא שרך וטמא מת ומגע רוב, אלא ר"ל שכן מחוסר מעשה ערבא, הלכך קאמר שפיר דקלישא טומאתו דמחוסר כפורים כיון שטבל והעריב שמשו לא מקרי מחוסר והעריב שמשו לא מעשה אלא מחוסר כפרה מיקרי טמא לאו מחוסר כפרה הוא הלכד וטמה נמו מחסר נפנים הוח הכך לא שייך למפרך מידי (מהריים דייב): תוד"ה מבול יום בו' ומיהו קשה דגבי נגיעת כלי בתיב בו' ומהר. מכלל שהוא טמה, אלמא דטבול יום מכלל שהוא טמה, אלמא דטבול יום איקרי טמא, וי"ל דאי לאו קרא דרבי אי דדרים הכי דנודול יום מחלל לא נפקא ליה, דאיכא למימר דקלישא טומאמיה לענין שלא יחלל העבודה, כ״ת והלא מחוסר כיפורים נפקא לן ומחלל עבודה מוטהרה מכלל שהיא

טמאה ולא אמרינן דקלישא טומאה, וי"ל דלאחר דגלי לן ר" סימאי מקרא דלא יחלנו דטבול יום מחלל עבודה

וע"ג לקלישא כו' (ע"כ לשון הר"פ)?

דהני ק"ו סתרי אהדדי מה שאין כן בהנהו והטעם יש כמו שפירש בקונט׳ משום דנכתבו הכתובים סתם דכשהותרה אנינות לכ"ג סתם בין ביחיד בין בלבור הותרה וכשנאסרה להדיוט בין ביחיד בין בלבור נאסרה וכשהותרה טומאה ללבור הותרה אף לכהן הדיוט וכשנאסרה בקרבן יחיד נאסרה אף לכ"ג ואם

במה שלא חלקן בו הכתובים נדון לחלק

על ידי ק"ו אמאי פשיטא בהאי טפי

מבהאי דיש לדרוש חלוף ולהחליף את

כולן הלכך אמרינן כל חדא וחדא תיקום די בדוכתיה כאו: מבול יום

מנא דן. תימה תיפוק לי מדכתיב גבי

טבול יום בי ובא השמש וטהר מכלל שהוא

טמא כדדריש לקמן יי מחוסר כפורים

מדכתיב וטהרה מכלל שהיא טמאה

ותירן ה"ר חיים דגבי טבול יום איכא

למידרש וטהר טהר יומא בבו כדדרשינן

בשמעתה קמייתה דברכות (דף ב:)

אבל וטהרה לא שייך למידרש הכי

ואע"ג דבפ' הערל (יבמות עד:) דרשי"

וטהרה בו לטבולת כדו יום ארוך ההיא

מחוסרת כפרה היא ועל ידי מכלל

שהיא טמאה לא אתי מיניה טבול יום

גרידא ומיהו קשה דאיכא קרא

אחרינא בקדשים לא יאכל עד אשר

יטהר דמוקמינן בפרק הערל (שם)

בזב בעל שתי ראיות דלאו בר קרבן הוא ולענין תרומה ונימא מכלל

שהוא טמא ויש לומר דרבי סימאי

דדריש הכא טבול יום מקרא אחרינא

סבר לה כתנא ודפליג התם אתנאז

דבי רבי ישמעאל דמוקי ליה התם

אלא איכא למיפרך הכי ואיכא למיפרך הכי יכל חדא וחדא תיקו בדוכתיה: מבול מגלן ¢דתניא רבי סימאי אומר רמז למבול יום שאם עבד חילל מנין ת"ל יקדושים יהיו ולא יחללו אם אינו ענין לטמא דנפיק מוינזרו תנהו ענין למבול יום אימא תנהו. ענין לקורח קרחה ולמשחית פאת זקן מבול יום דאם עבר במיתה מנא לן דגמר חילול חילול מתרומה ידפסיל בתרומה מחיל עבודה דלא פסיל בתרומה לא מחיל עבודה אמר רבה למה לי דכתב רחמנא ממא ומבול יום ומחוסר כפורים צריכי דאי כתב רחמנא ממא שכן מממא במבול יום מחוסר כפורים לא אתי מיניה שכן פסול או בתרומה במחוםר כפורים מבול יום לא אתי מיניה שכן מחוםר מעשה מחדאם לא אתי תיתי חדא מתרתי בהי לא לכתוב רחמנא לא לכתוב במחוסר כפורים ותיתי מהגך מה להנך שכן פסולים בתרומה אלא לא לכתוב רחמנא במבול יום ותיתי מהגד דמאי פרכת מה להגך שכן מחוםרים

מעשה סוף סוף קלישא לה ח מומאתן בזב בעל שלש ראיות ומאי עד אשר יטהר עד דמייתי כפרה ומיהו

קשה דגבי נגיעת כהו כלי כתיב [ויקרא יא] במים יובא וטמא עד הערב וטהר [מכלל שהוא טמא] ביז ולריך לומר דאי לאו קרא דר' סימאי דהכא דדריש טבול יום מולא יחללו לא הוה דרשינן מחוסר כפרה מוטהרה מכלל שהיא טמאה ולא טבול יום מוטהר מכלל שהוא טמא משום דקלישה טומחתייהו אבל מכיון דאשכחן קרא בהדיא לטבול יום ואע"ג דקלישא טומאתיה תו דרשינן שפיר מוטהרה מחוסר כפרה ותימה בו במים יובא וטמא הלא מפורש בהדיא לטבול יום דאיקרי טמא וי"ל דלריך קרא גבי עבודה דלא כחו יחללו דשמעתין וגבי אכילת תרומה וקדשים קרא אחרינא בפרק הערל (שם) ולא ילפינן מהדדי אבל וטהרה דכתיב גבי יולדת דרשינן כשו מיניה מחוסר כפורים דאסור

בקדשים פרק הערל וגבי דמחלל עבודה לקמן בפרקין [יט:] דאשה כשרה לשחוט קדשים כדתנן ריש כל הפסולין [לקמן לא:] א״כ שייך בה חילול עבודה ותימה דגבי זב וזבה ובעל קרי ושכבת זרע כתיבי כמה פעמים [ויקרא טו] ורחץ במים וטמא עד הערב אלמא טבול יום איקרי טמא בין לעבודה בין לקדשים דקראי סתמא כתיבי ואיקרי טמא לכל מילי ועוד קשה דבפ׳ שלשה מינין (מיר מה.) ובפ׳ אלו הן הגולין (מכות דף מ:) אמרינן טמא יהיה לרבות טבול יום עוד טומאתו בו לרבות מחוסר כפורים לענין ביאת מקדש והשתא ל"ל קרא הא איקרי טמא לענין עבודה במת הדים וכי תימא דלא נילף ביאת מקדש מנייהו (ועוד) קשה שהרי קרא דורחן במים וטמא עד הערב סתמא כתיב דטבול יום ולאכילת קדשים וכי תימא דלא נילף ביאת מקדש מנייהו (ועוד) קשה שהרי קרא דורחן במים וטמא עד הערב סתמא כתיב דטבול יום איקרי טמא לכל מילי ואפי׳ לביאת מקדש ועוד תימה כיון דדרשי׳ טבול יום מטמא יהיה למה אינטריך תו עוד טומאתו למחוסר כפורים תיפוק לי מוכפר עליה הכהן וטהרה כדדרשינן לקמן בפירקין מכלל שהיא טמאה לענין עבודה ובפ׳ הערל (יצמות דף עד:) לענין אכילת קדשים נדרוש נמי לענין ביאת מקדש דקרא בכל מילי מיירי שהיא טמאה קודם כפרה יי ואין לחרץ נמי דאי לאו אלא חד רבויא הוה מוקמינא ליה במחוסר כפורים משום דמחוסר מעשה ולא בטבול יום משום דשמשא ממילא ערבא דאם כן הוה ליה למימר איפכא טמא יהיה לרבות מחוסר כפורים עוד טומאתו בו לרבות טבול יום ונראה לתרץ דלענין ביאת מקדש לא היה דרישנא מחוסר כפורים מוטהרה מכלל שהיא טמאה משום דבכרת דטומאת מקדש כתיב איש אשר יטמא ולא יתחטא ובמדבר יטן דמיירי בטומאת מת אבל מחוסר כפרה דלא שייך במת לא ליהוי בכרת ל ועוד י"ל דלריך קרא לרבות טבול יום [משום דבכרת דטומאת מקדש כתיב ולא יתחטא] דמשמע אבל נתחטא שהזה ושנה וטבל דלאו מחוסר מעשה הוא כגון טבול יום לא הוי בכרת ומהני טעמי אתי שפיר דליכא למימר למה לי קרא הא איתקש קדש למקדש דהא מו קרא דביאת מקדש מישתעי לפטורא וקרא ובא השמש וטהר אינטריך משום דכתיב בשרץ דקיל טפי מגדה ושכבת זרע: הג"ה ולמאי דפרישית דמוטהרה מכלל שהיא טמאה לא הוה מרבינן מחוסר כפורים אי לאו דאשכחן טבול יום מקרא דרבי סימאי קצת קשה הא דקאמר בסמוך דאי כתב רחמנא במחוסר כפורים טבול יום לא אתי מיניה הא לא אתי לן מחוסר כפורים אי לאו דאשכחנא קרא בטבול

יום וי"ל שרוצה לומר אי כתב רחמנא מחוסר כפורים בפירוש וכי האי גוונא כו בפרק כילד (יצמות דף כג.) ח גבי שפחה וככרים ומיהו קשה אי להאי אמיא א״כ ניכחוב רחמנא טבול יום ומחוסר כפורים בהדיא ולא ליכחוב טמא וי״ל דכיון דלא משכחת 🗠 לריכותא בהני לא חש לדחדת: רמז למבול יום שאם עבר חילל מנין. הוה מלי למילף מיושג או מבעל מום וחד מהנך: דגמר חילול חילול מתרומה. הקשה ה"ר חים כיון דטבול יום יליף מחרומה אם כן טבול יום שאכל תרומה יהא במיחה ובפ׳ הנשרפין (סנהדרין פג.) לא חשיב טבול יום ושמא הוא הדין

א"ל כי היכי דממעטי התם (דף פד.) רבנן בעל מום ששימש מדכתיב בו ולא בעל מום ה"ה ומתו בו דכתיב בתרומה בו ולא בטבול יום ומיהו טמא ששימש אין למעט מדכחיב בו דלהכי אהני גז"ש דחילול חילול וכן טבול יום ששימש נמי הוי במיחה כדאימא הכא והתם והיינו טעמא דדמי לטמא טפי מבעל מום ₪ ונראה דה״ה לסרומה דלא ממעטינן טבול יום וכן פירש בקונטרס בהדיא דטבול יום שאכל חרומה במיתה ויש ליתן טעם דלא חשיב ליה התם משום דטמא וטבול יום מחד קרא נפקי דהכי כתיבי קראי בפרשת אמור אל הכהנים ובא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים וגו' והדר כתיב ולא ישאו עליו חטא ומתו בו כי יחללוהו וקלת חימה היכי יליף התם בסנהדרין מחוסר כפורים ששימש במיתה משום דאיקרי טמא וטמא ילפינן חילול חילול מתרומה נימא דפסול בתרומה במיתה ודלא פסול בתרומה לא כדאמרינן הכא דפסול בתרומה מחיל עבודה כו׳ ויש לומר כיון דמחיל עבודה לחו מטעמא דנפקא לן מוינזרו ולא יחללו כל דאיקרי טמא [סברא היא דגמריון] לו בגזירה שוה דחילול חילול מתרומה פרק הנשרפין דהוי במיתה אע"ג דטהור לתרומה:

דאיכא הו למיפרך הכי כו'. יש מ לדון (מ) כו' ויש להחליף ולא נדע איזה נדרוש הלכך כל חדא תיקו בדוכתה ככתיבתה סתם כשהותרה אנינות לכ"ג סתם בין ביחיד בין בלבור הותרה וכשנאסרה להדיוט בין ביחיד בין בלבור נאסרה וכשהותרה טומאה בלבור הותרה אף לכהן הדיוט

וכשנאסרה בקרבן יחיד נאסרה אף לכ״ג: קדושים יהיו. גבי טומאה כתיב באמור ולא יחללו וגו' כי את אשי ה' לחם וגו' בחילול קדשים הכתוב מדבר: דנפקה ליה מוינזרו. דכתיב ביה חילול: ונימא סנהו ענין וכו'. דמינייהו סליק לא יקרחו קרחה וסמיך ליה קדושים יהיו: אלא לא גרס זו: טבול יום דאם עבד במיתה. שינויא הוא כלומר לא מלית למיתני חו תנהו ענין לקורח קרחה דמיתה גבי טבול יום שעבד יו ילפינן לה בסנהדרין באלו הן הנשרפין (דף פג:) וגמר ז חילול חילול מתרומה ומחילול דהאי קרא יליף לה נאמר כאן חילול ונאמר בטמא וטבול יום שאכלו תרומה חילול ומתו בו כי יחללוהו מה להלן במיתה כו׳ והלכך הואיל והאי קרא לג"ש מתרומה אתא ולא מפרש ביה במאי קאי לא מתנהו ענין אלא לפסולין לתרומה או דילפי׳ מיניה דפסול בתרומה מחיל עבודה ים כו': למה לי דרתב רחמנה טמא וטבול יום כו'. אטמא לא קמיבעיא ליה דאי לאו כתב טמא לא הוה אתי לן חד מנייהו שיחלל עבודה דהא טבול יום באם אינו ענין לטמא יו

ילפינן ואי לא הוה כתב טמא בוינזרו הוה אוקימנא לקדושים יהיו הסבר

בטמא וכן מחוסר כפורים נמי לא כתב בה דו חילול אלא מדאיקרי טמא ילפינן ליה לקמן (כ) וכי מיבעי ליה לרבה טבול יום ומחוסר כפורים קמיבעיה שו: במחוסר כפורים טבול יום לה אתי מיניה שכן מחוסר מעשה. הבאת קרבן. תאמר בטבול יום שאינו מחוסר יו הבאת הרבן ושימשה ממילה ערבה בטמה ליכה למימר דלה החיה מיני׳ דהה איהו נמי מחוסר טבילה ועוד דטמא לא קמיבעיא ליה מדלא קאמר בסיפא דמילתא לא לכתוב טמא ותיתי מהנך דתו לא הוה ליה לשנויי עלה מידי: קלישה ליה טומחסו. דמחוסר כפורים יו שהרי העריב שמשו ותו ליכה פירכא דמה הלד יה דהוה ליה חד מינייהו נמי שאינו מחוסר מעשה:

 ל) פנהדרין פג:, ב) [ע' מו' לקמן כמ: ד"ה מספברא],
ג) פסחים צ:, ד) [וע' היטב מו' מנסות סב: ד"ה ויהיו ודף
נט. ד"ה ונתם וחולין כג: ד"ה ומהלן, ל) ויקרא כב ז, ו) דף מני בחדושו מתרבות מתרבות

הנהות הב"ח

(6) רש"ר ד"ה לאיכא וכו' יש לדון כך ויש: (3) ד"ה למה לי וכו' לקמן דף יש ע"ב וכי מיבעי וכו' קמיבעיא ליה הס"ד:

שינויי נוסחאות

א] 5"ל פוסל וכן להלן פוסלים בתרומה (ש"ח): ב] נ"ח תרויהה לא אתו מיניה (כי"ב וג"): ג] נ"ח חדא מחדא (כי"ח ווא"ט): ר] ליה טומאתו כל"ל (שחכ": ר] ליה טומאתו כל"ל (שחכ": וכ״ה ברש״י): ה] ל״ל איכא ון כלומר יש לדרוש: מיים לדרוש ולהחליף ולא נדע כל"ל וצ"קו: ו] גרס וה"ג טבול יום כו' זן גרס וה"ג טבול יום כו" במיתה מנא לן, ושנויא הוא כו' כל"ל והד"ל (*שמכ"י): ח] נד"ו למיתביה. ונט"מ לא יון כל די למיווביות: וכע ענין מצית לאוקמי באם אינו ענין לקורח כו': מ] שעבד מינה ילפינן כל"ל (ש"מ): ין ל"ל דגמר (ש"ח): יאן בע"מ נוסף היינו (ש"מ): יא] כש"מ נוסף היינו טבול יום: יב] עבודה ומינה דלא פסיל בתרומה לא מחיל דלא פסיל בתרומה לא מחיל עבודה כל"ל ומינת כר' נמחק עבודה כל"ל ומינת בר' נמחק (ש"ח): יגן לטמא הוא דילפינן כל"ל (ש"ח): חן קמיבעיא ליה כל"ל. ומה"ד ה"ג במחוסר מ"מ) מחוסר מעשה דשמשא בון מוווטו מעשור לשמשא ממילא ערבא וטמא ליכא כר׳ כל״ל (ש״ח). ועי׳ טה״ק: יו] נק״מ נוסף לענין קדשים: יח] להצד וכו' מינייהו כמי שאינו כל"ל (שמכ"י): שאינו כנ"ל (שמכ"): יש] שהטעם כאן כמו כל"ל (ש"מ). וכמעיל שמולל מיקן ועי"ל שהטעם כמו: כ] חלקו ועיי" שהטעם כמו. בן חלקו (כיה בש"): כאן לש"מ נוסף ככרובתה סתם. וחול עפ"י ככרובתה סתם. וחול עפ"י וכש"מ נוסף ולא קאי וחור אגברא: כגן ל"ל טהרה (פים ווש"ש, והיינו קרל עומרה שומר אינות מיונית מיונית שומר אינות מיונית שומר אינות שומר אינות שומר אינות שומר אינות שומר אינות אי יום שהיא טבולת יום ארוך יום שהיא סבולת יום ארוך וכו כמית נמי היא כו' למית (ש"מ): כה] ק"ח תרומה בכלי (ש"מ): כו] המוקף ליתח נק"י בק"מ בתוק' קנהדרין. ובש"מ הוקיפו. ונש"מ הגירסה ועי' עה"ק שמישב הגירסה ועי' עה"ק שמישב הישנה: כז] ותימה כו׳ עד סה״ד הוא הג"ה (ש"מ): בח] ל"ל ולא יאו טביט (שינו). כמון ליינודא (שפריי (שימ): כמן דדרשינן (שפריי וכייב וגי): לן גיי ל"ק [וכעי"ז כתוס' סנסדלין] וצריך נמי קרא לרבות טבול יום דמשמע אבל וכו׳ והשאר נמחק. ומהרש"א וברי והשלת נמתק, ומהכש"א במהדר"א כמהדר"ץ כי לחלק בין הכל להחם במהדרין כי לחלק בין הכל להחם ובליק כמב לדחות דבריו עוייש: ובלייק כמב לדחות דבריו עוייש: לאן תדליל דה"א והוא דיהי שה"ים שי"ף לאן תדליל דה"א והוא כשה"ט שי"ף לו (נג" קה"): לבן גדונא איכה עו"ש"): לכן אובר איכה בריק (ש"מ): לכן אשכחנא ל"ל, ומיכה בהני (נחמיק (ש"מ): מחק ל"ל, ומיכה בהני (נחמיץ (ש"מ): מחק כמהדריו) ומדיה לא יחבו בלל במהדריו) ומדיה לא יחבו בלל במהדריו) ומדיה לא יחבו בלל בסנהדרין] ומיהו לא יתכן כלל דלענין תרומה ממעטי טבול יום ששימש דהיא גופא מתרומה ילפא לא ממעטינן ליה לכן נראה דה"ה וכו': לה עבודה כדנפקא לן (ש"מ בתוס׳ לו] דגמרינן מתרומה דהוי במיתה כו׳ כל״ל והשאר נמחק